

TRÓPY nepriamo označujú predmety alebo javy a na základe podobnosti prenášajú pomenovania z jedného javu na iný.

- a.) **METAFORA** – prenášanie významu z javu na jav na základe vzájomnej vonkajšej podobnosti (napr. *Tak tíško dvíha mesiac biele čelo*).
- b.) **METONYMIA** – prenášanie významu z javu na jav na základe vnútornej podobnosti (napr. *počúvať Bacha, sestra leží na trojke*).
- c.) **EPITETON** – básnický prívlastok; epiteton **constans** – stály prívlastok, zaužívané spojenie slov (napr. horička zelená), epiteton **ornans** – ozdobný prívlastok, originálne slovné spojenie (napr. *stromy nôtli žiaľnym, hlbokým hlasom*).
- d.) **ALEGÓRIA** – druh nepriameho pomenovania prípadne celé dielo chápané v prenesenom význame. Využíva sa napríklad v bájkach, ale aj iných žánroch. (napr. *zakliata panna vo Váhu* – skryté pomenovanie Slovenska).
- e.) **PERSONIFIKÁCIA** – prenášanie ľudských vlastností na neživé predmety alebo abstraktné javy (napr. *slnko starne*).
- f.) **HYPERBOLA** – slová alebo slovné spojenia, ktoré majú zveličujúci význam aby zvýraznili vec, jav alebo vlastnosť (napr. *obrovský, božský, zem dupotom a nebo rykom sa otriasa*).
- g.) **ANTONOMÁZIA** – druh metonymie, kde miesto mena známej osobnosti použijeme opis alebo charakteristickú vlastnosť (napr. *učiteľ národov* (Komenský), *Don Chuan* (zvodca), *Judáš* (zradca), *zjednotiteľ Slovanov* (Samo)).
- h.) **SYNEKDOCHA** – metonymia založená na zámene, ktorá najčastejšie pomenúva nejaký celok jeho časťou (napr. *požiadal ju o ruku, spisovateľ sa živí perom*).
- i.) **SYMBOL** – znak, ktorý vzniká na základe zaužívaného označenia (napr. *čierna mačka* (nešťastie), *kominár* (šťastie), *srdce* (láska)).
- j.) **PRIROVNANIE** – spočíva na porovnaní vzájomne podobných faktov, javov alebo vlastností (napr. *rastom sú ako jedle, pevní ako skala*).
- k.) **PARABOLA** – rozvinuté prirovnanie udalosti alebo javu k situácii, ktorá sa vyskytuje častejšie (napr. *povešť o Svätoplukovi a troch průtoch* (podobenstvo o jednote a svornosti)).
- l.) **PERIFRÁZA** – predmet alebo človek sa nepomenuje priamo, ale zvýraznia sa jeho typické znaky alebo sa použije opis (napr. *mesto pod Zoborom* (Nitra), *čierny kontinent* (Afrika), *pozerat' sa na dno pohárika, obrátiť sa niekomu chrbtom*).
- m.) **IRÓNIA** – kladné hodnotenie, ktoré má negatívny význam (napr. *to ste sa ale predviedli v peknom svetle* (pri nevhodnom správaní)).
- n.) **SARKAZMUS** – najvyšší stupeň irónie, uštipačný, bezohľadný výsmech (napr. *To už nie je chlap, to je pavúk. Pavúk, čo sa chytil do vlastných sietí. Ja chcem žiť s chlapom. Pavúci sa mi hnusia*).
- o.) **EUFEMIZMUS** – slová alebo slovné spojenia, ktoré majú zjemňujúci alebo zmierňujúci význam (napr. *odišiel na večný odpočinok*).